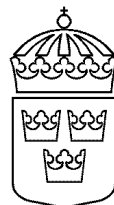

Skatteutskottets yttrande

1997/98:SkU4y

1998 års ekonomiska vårproposition

1997/98
SkU4y

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över 1998 års ekonomiska vårproposition 1997/98:150 och de motioner som har väckts i ärendet. I de riktlinjer som regeringen lägger fram rörande den ekonomiska politiken (punkt 1) ingår olika skattefrågor. Skatteutskottets område berörs också av beräkningen av utgifter och utgiftstak för åren 1999–2001 (yrkandena 2–4 såvitt avser utgiftsområde 3 Skatteförvaltningen och Tullen) och konkreta ändringar i skattelagstiftningen. – På tilläggsanslag för budgetåret 1998 föreslås bl.a. ändrade ramar för utgiftsområde 3 och ändrade anslag för Riksskatteverket och Tullen (punkt 49). Denna fråga behandlar skatteutskottet i ett särskilt yttrande till finansutskottet (1998/99:SkU5). Beträffande propositionen i övrigt och de motioner som har väckts på skatteområdet får utskottet anföra följande.

Skattepolitikens inriktning

Propositionen

Saneringsprogrammet har nu genomförts i och med budgeten för 1998. Storleken och profilen av detta program har kontinuerligt anpassats för att uppnå de budgetpolitiska målen och för att de uppoffringar som budgetsaneringen har inneburit skall fördelas så rättvist som möjligt. De fördelningspolitiska analyser som regeringen har genomfört pekar på att krisen har klarats med en bevarad relativt jämn fördelning av de ekonomiska resurserna och att bördorna av saneringsprogrammet i huvudsak fördelats rättvist.

Det har nu blivit möjligt att styra över ökade resurser till prioriterade områden. Regeringen lägger särskild vikt vid att förbättra kvaliteten inom skolan, sjukvården och omsorgen om barn och gamla och lägger också stora insatser på en rad andra områden såsom utbildning och kompetensutveckling, arbetsmarknadspolitik, höjda barnbidrag, höjda ersättningsnivåer i socialförsäkringarna och förbättrade pensioner. Härtill kommer särskilda insatser på viktiga framtidsområden.

Enligt regeringen är det i framtiden även möjligt att överväga skattesänkningar men endast om vissa villkor obetingat uppfylls. Generella skattesänkningar får inte genomföras innan en tillfredsställande kvalitet uppnåtts

inom skolan, vården och omsorgen. Skattesänkningarna får inte finansieras genom skuldsättning och de måste utformas på ett fördelningspolitiskt rättvist sätt.

Den tillfälliga värmskatten, som infördes 1994, upphör enligt riksdagsbeslutet fr.o.m. 1999. Regeringen föreslår nu att ett ytterligare steg införs i skatteskalen för inkomster över 32 400 kr per månad. Denna fråga och andra konkreta förslag från regeringen behandlas under särskilda rubriker nedan.

När det gäller företagandet erinrar regeringen om att en rad åtgärder har genomförts för att stimulera de små och medelstora företagen, bl.a. i form av skattesänkningar på omkring 7 miljarder kronor per år. Regeringen bedriver också ett brett arbete för att minska krånglet. Ett nytt och enklare system med skattekonton för redovisning och betalning av skatter och avgifter har nyligen trätt i kraft, skattetilläggen vid periodiseringsfel har halverats och villkoren för F-skattsedel har mjukats upp.

För att ytterligare förbättra villkoren för företagande föreslår regeringen nu en rad nya åtgärder. Bl.a. förstärks reserveringsmöjligheterna för enskilda näringsidkare och lättnaderna i beskattningen av onoterade aktier utvidgas. Skatten på reklamtrycksaker avskaffas, vilket innebär en lättnad främst för mindre företag. Vidare avskaffas den särskilda fastighetsskatten på vattenkraftverk, vilket kommer att leda till sänkta elpriser främst för den elintensiva industrin. Förenklingsutredningen har fått utvidgade direktiv om nya förenklningar med tanke särskilt på de mindre företagen. Särskilda propositioner har nyligen lagts fram om förenklningar beträffande företagets pensionskostnader och om beskattningen av personaloptioner.

Den översyn som pågår av hela energiskattesystemet för att förbättra miljöeffekterna kommer att redovisas 1999. Regeringen kommer också att presentera en ny samordnad utformning av de skatter som träffar vägtrafiken i syfte bl.a. att uppnå bättre styreffekter beträffande trafiksäkerhet och miljö. Beträffande fastighetsbeskattningen erinrar regeringen om att en särskild utredare fått i uppdrag att se över taxeringsförfarandet. I avvaktan på resultatet av utredningen föreslås att den frysning av taxeringsvärdena på 1997 års nivå som beslutats för 1998 också skall gälla för 1999. Vidare skall en ny utredning se över fastighetsbeskattningen och bl.a. analysera den skattemässiga neutraliteten mellan olika upplåtelseformer.

Möjligheterna till skattekontroll har förbättrats kraftigt under mandatperioden. Förbättringarna av kontrollen fortsätter nu genom att Tullen, enligt ett förslag i den särskilda propositionen, får ansvar för en ny kontrollverksamhet över hela landet av yrkesmässiga transporter och postpaket med alkohol och tobak. För att förhindra att smugglingen, och de inslag av organiserad brottslighet som följer i dess spår, får en ökad spridning föreslår regeringen en sänkning av skatten på cigaretter.

Beträffande de internationella frågorna har Sverige verkat för gemensamma uppföranderegler för att motverka skadlig skattekonkurrens mellan olika länder och detta arbete har nu slutförts med lyckat resultat. Strävandena är nu att även få till stånd gemensamma regler om beskattning av räntor och andra kapitalinkomster, och regeringen kommer att ägna fortsatt uppmärksamhet åt de effekter som internationaliseringen kan ha på svensk kapitalbeskattning och punktskatter.

Enligt motion Fi17 av Carl Bildt m.fl. (m) – yrkande 10 – skall de övergripande målen för den ekonomiska politiken vara att skapa förutsättningar för snabb tillväxt, en kraftig ökning av antalet nya arbetstillfällen, en god real-löneutveckling och minskat bidragsberoende. Moderaterna vill främja nyföretagande och ge dagens företag, små som stora, möjlighet att växa i Sverige, och de lägger fram ett program bl.a. med sänkt skatt på företagande och arbete, sänkta kommunalskatter, förvärvsavdrag och särskilda skattelättnader riktade mot hushållstjänster. Programmet innebär bl.a. följande:

- Sänkt skatt på arbetsinkomster genom ett förvärvsavdrag
- Värnskatten avskaffas helt
- Dubbelbeskattningen av riskkapital avskaffas
- Stoppreglerna för fåmansbolagen avskaffas, och utdelning skall beskattas som kapital om ägaren tagit ut marknadsmässig lön
- Riskfyllda investeringar i nya teknik- och kunskapsintensiva företag stimuleras genom skattelättnader
- Förmögenhetsskatten avvecklas med början 1998
- Betalningen av skatter skall inte behöva ske före förfallodagen
- Inkomster av royalty och patent bör kunna beskattas som inkomst av kapital
- Förmånsrätt för skatter bör inte längre tillerkännas staten
- Kapitalinkomstskatten måste sänkas
- Den särskilda löneskatten på vinstandelsmedel bör avvecklas
- Företagskrånget avvecklas

Skatten på hushållstjänster bör sänkas genom en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden, högst med 25 000 kr per år, för att snabbt skapa nya jobb.

Skattehöjningarna sedan 1994 uppgår i snitt till nästan 1 500 kr i månaden per hushåll och urholkar den grundläggande sociala tryggheten att kunna leva på sin lön. Det långsiktiga målet måste vara att den som är i behov av bidrag inte skall betala skatt och att den som betalar skatt inte skall behöva bidrag. Skattereformens mål var en marginalsatt på 30 % för den helt övervägande delen av inkomsttagarna och högst 50 % för övriga. Detta mål bör snarast uppfyllas. I motionen föreslås ett förvärvsavdrag på 12 % upp till 7,5 basbelopp och en statligt finansierad kommunalskattesänkning på 2 procentenheter samtidigt som regeringens förslag om höjd statlig skatt avvisas.

Fastighetsskatten bör avvecklas på sikt och ersättas av en schablonintäkt. Avvecklingen bör genomföras genom att sänka skatten till 1,5 % med verkan fr.o.m. den 1 januari 1998 och därefter sänkas med 0,1 procentenhet om året ner till nivån 1,2 %. Orimliga regionala skillnader bör lindras genom att ta upp endast hälften av markvärdet till beskattning och genom ett tak för markvärdet.

Avdraget för pensionsförsäkringar bör återställas till ett basbelopp och avdrag bör medges för pensionssparande för makes räkning.

Förslagen innebär skattesänkningar på 33,4–81,1 miljarder kronor under åren 1999–2001, och skattebortfallet finansieras bl.a. med minskade transfereringar till hushållen och en större egenfinansiering av den nya arbetslöshetsförsäkringen. Motionärerna anser att en ökad tillväxt efter fem år kan ge

möjlighet att successivt sänka skatteuttaget med ytterligare 50–75 miljarder kronor.

De närmare detaljerna i Moderata samlingspartiets skattepolitik utvecklas i motion Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m). Motionen utmynnar bl.a. i krav på att den statliga inkomstskatten skall vara maximalt 20 % och att avdraget för pensionsförsäkringar skall höjas till ett basbelopp. Vidare krävs skattesänkningar för att människor skall kunna leva på sin lön och för att Sverige skall få fler och växande företag som genererar sysselsättning (yrkandena 1, 2 och 5).

I motion Fi24 av Lars Tobisson och Per Unckel (m) yrkas ett riksdagsuttalande av innebörd att den nationella handlingsplan som regeringen lämnar till EU bör specificeras i överensstämmelse med Moderaternas politik i vissa hänseenden, bl.a. på skatteområdet.

I motion Fi48 av Göte Jonsson m.fl. (m) yrkas att regeringen skall lägga fram en plan för att genomföra skatteförslagen i utredningen (SOU 1997:167) En livsmedelsstrategi för Sverige.

Centerpartiet

Motion Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkandena 1, 4, 5, 7–17 och 21 innehåller krav på nya riktlinjer och särskilda åtgärder beträffande beskattningen. Centern föreslår bl.a. att skatten för låg- och medelinkomsttagare sänks. Grundavdraget höjs för alla som tjänar under 7,5 basbelopp, dvs. ca 270 000 kr i årsinkomst. Åtgärden bör utformas så att de största skattesänkningarna uppgår till drygt 1 000 kr i inkomstlägen strax under 150 000 kr i årsinkomst. I motionen föreslås också en försöksverksamhet med skatteavdrag för hushållsnära tjänster och ett system med hemservicecheckar för pensionärer. Centerpartiet säger nej till regeringens förslag om sänkt tobaksskatt.

Skatten på boendet bör sänkas. Som ett första steg föreslås att fastighets-skatten sätts ned till 1,5 % fr.o.m. inkomståret 1998. Höjningen till 1,7 % i kombination med höjda taxeringsvärden har slagit alltför hårt mot många, särskilt mot dem som är bosatta i attraktiva områden. Centerpartiet föreslår att belägenhetsfaktorn slopas för bofasta, i avvaktan på att den utredning som har i uppdrag att se över fastighetstaxeringen kommer med förslag, och att storleken på en normaltomt skall fastställas till minst 300 m². Vidare bör förmögenhetsskatten fasa ut ur skattesystemet i tre steg under åren 2000–2002. Som första steg bör sambeskattningen av förmögenhet tas bort.

I motionen framhålls att det behövs fler företag och företagare för att skapa tillväxt och välstånd. Att förbättra villkoren för företagande är nödvändigt för att sätta Sverige i arbete. Skattesänkningar på arbete och företagande måste genomföras och förenklingar av företagens regelverk måste komma till stånd. Centerpartiet tillstyrker regeringens förslag till sänkt skatt på företagande men vill ha fler förbättringar för fåmansföretagen. Centerpartiet av-sätter för 1999–2001 500 miljoner kronor årligen för skattesänkningar för

småföretagen och kommer senare att ange närmare hur dessa skall utformas. Förslagen finansieras delvis genom höjda energi- och miljöskatter.

Beskattningen av vinstandelar för anställda bör tas bort. För att skapa fler arbeten måste arbetsgivaravgifterna sänkas, särskilt för de mindre företagen. Svenskt jordbruk bör få konkurrensvillkor som är likvärdiga med vad som gäller i konkurrentländerna inom EU. Skatten på el bör därför avskaffas för jordbruket och skatten på eldningsolja sänkas till samma nivåer som gäller för industrin. Vidare bör generationsskiften underlättas genom att tills vidare behålla de särskilda övergångsregler som gäller t.o.m. 1999 för beräkningen av realisationsvinster. Yrkesfiskarna i Sverige måste också få ett särskilt skatteavdrag. Avdraget bör utformas enligt en dansk modell som har godkänts av EU-kommissionen.

Utsläppen av kväveoxid har stadigt ökat, vilket bör motverkas med en kväveoxidskatt med 10 kr/kg för pannor med en större effekt än 5 MW och med en nyttiggjord energiproduktion som är större än 20 GWh. Vidare bör produktionsskatten på el från kärnkraft höjas med 1 öre per kWh som ett led i åtgärder för att utkräva ansvar för kostnader som är förknippade med kärnkraften. Regeringens förslag till sänkt fastighetsskatt på äldre vattenkraftverk bör avslås eftersom man inte har kunnat visa att förslaget gynnar den elintensiva industrin. En skattefrihet för biobaserade drivmedel bör eftersträvas. Investeringar i anläggningar för värme- och kraftvärmeproduktion med förnybara energikällor är också en viktig del i omställningen av energisystemet. Regeringen bör noga följa utvecklingen på detta område och vid behov föreslå direktavdrag i enlighet med intentionerna i 1997 års ekonomiska vårproposition. I motionen yrkas också att miljöskatten på inrikesflyg återinförs.

Folkpartiet

Motion Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 6–8 och 24 innehåller krav på allmänna riktlinjer och särskilda uttalanden rörande skattepolitiken på kort och lång sikt. Folkpartiet föreslår skattesänkningar på närmare 20 miljarder kronor 1999 för att skapa förutsättningar för fler reguljära jobb i näringslivet. Skatterna på arbete måste sänkas om Sverige skall ha en chans att häva massarbetslösheten.

I motionen framhålls att hundratusentals nya jobb behöver tillkomma nästa mandatperiod. För att det skall bli möjligt krävs en strategi för jobb genom företagande. Om Sverige skall bli ett attraktivt land att investera i, om företagare skall finna det lönsamt att expandera, om den stora potentialen av egenföretagare i Sverige skall tas tillvara – då krävs en ny ekonomisk politik som bygger på insikt och förståelse för de motiv som driver människor och företag att utvecklas. Folkpartiets politik innebär bl.a. att skatter som är skadliga för arbete, företagande, sparande och investeringar sänks. En reformerad, enklare och lägre skatt införs för fåmansföretag, dubbelbeskattningen av aktier och andelar i aktiefonder avskaffas och avdraget för pensionssparande höjs. Bland kraven ingår att onödigt krångel och byråkrati slopas så snart som möjligt och att skatter inte skall behöva betalas före förfallodagen.

Tjänstesektorn släpps loss genom skattelättnader och förenklingar och genom att det skall bli lättare att starta och driva företag.

För att skapa förutsättningar för fler riktiga jobb sänks arbetsgivaravgifterna i privat tjänsteproduktion med 12 miljarder kronor 1999, 14 miljarder kronor år 2000 och 16 miljarder kronor år 2001. Samtidigt föreslås åtgärder mot svartjobb och bidragsfusk. Ett steg i den riktningen är skattelättnader för s.k. hushållsnära tjänster. Folkpartiet föreslår tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna att det vita priset på exempelvis städning, fönsterputsning och trädgårdsarbete halveras direkt genom en skattereduktion med 50 % av arbetskostnaden, upp till 25 000 kr per år. Folkpartiet anser också att skattereformen skall fullföljas och hävdar principen om ”hälften kvar”. Den nya värnskatt som regeringen föreslår avvisas alltså.

Fastighetsskatten bör sänkas med 0,2 procentenheter för både småhus och bostadsdelen i flerfamiljshus. För särskilt utsatta områden med snabb stegring av taxeringsvärdena, t.ex. på grund av köpstarka sommargäster, bör skatten mildras särskilt. För att stödja de s.k. krisåtgångarna bör införandet av fastighetsskatt för dessa årgångar skjutas upp.

Fribeloppet för förmögenhetsskatt höjs från 900 000 till 1,2 miljoner kronor så att de flesta med ett normalt småhus undgår förmögenhetsskatt. Sambeskattningen av förmögenhet bör slopas, bl.a. av jämställdhetsskäl. Folkpartiet vill även återföra förmögenhetsvärderingen av aktier till 75 % av marknadsvärdet. Fr.o.m. 2001 bör förmögenhetsskatten vara helt avskaffad.

Nivån på tobaksskatten bör enligt Folkpartiet behållas av folkhälsoskäl. Även indexeringen av tobaksskatten och av skatten på alkohol bör behållas.

I motion Fi28 av Kenth Skårvik (fp) föreslås lättnader i fastighetsskatten av samma innebörd som i motion Fi19.

I motion Fi33 av Sigge Godin (fp) begärs ett riksdagsuttalande om att beskattningen el som används som råvara i produktionen snarast bör avskaffas.

Vänsterpartiet

Motion Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) yrkandena 9, 12–15 och 25 och 42 syftar bl.a. till en rättvis skatte- och fördelningspolitik och en bättre miljöpolitik. Enligt motionen har klassklyftorna ökat i Sverige. Budgetsänkningens tyngsta bördor har fått bäras av dem med lägst inkomst, och höginkomsttagarna är 1990-talets vinnare. Vänsterpartiet avvisar kraven på stora och omfattande skattesänkningar som hotar den gemensamma välfärden. Om utrymme finns för ett sänkt skatteuttag måste detta läggas ut så att det i främsta rummet gynnar de ekonomiskt sämst ställda.

Regeringens förslag att ta bort värnskatten i löneläget 20 600–32 500 kr i månaden kan enligt motionen inte anses som en fördelningspolitiskt riktig politik. Vänsterpartiet föreslår att värnskatten ligger kvar och att ett nytt skikt på 30 % i statlig inkomstskatt införs för inkomster över 360 000 kr, beskattningsbar årsinkomst. För att öka konsumtionsförmågan för hushållen föreslås att den allmänna pensionsavgiften sänks med 1 procentenhet från 6,95 % till 5,95 %. Pensionsreformen bör finansieras genom en statskatt.

Orättvisorna mellan de olika boendeformerna, där hyresrätten drabbats värst, skall enligt regeringen lösas genom en utredning om fastighetsskatten. Vänsterpartiet motsätter sig inte denna utredning men anser att regeringen visar uppenbara brister i förståelsen av bakgrunden till orättvisorna. Utredningen bör inte begränsas till en översyn av enbart fastighetsskatten utan bör även omfatta en översyn av skattereformen, räntebidragen och bostadsbidragen. Högre boendekostnader i framför allt hyresrätten måste stoppas. Att lindra nedtrappningen av räntebidragen för de s.k. krisårgångarna är bra men otillräckligt. Infasningen av dessa årgångar i fastighetsskattesystemet bör stoppas tills vidare.

Beskattningen av förmånsbilar bör återställas av fördelningspolitiska skäl och som ett inslag i en grön skatteväxling som gynnar miljön. För att klara målet om halverade CO₂-utsläpp till år 2000 bör bensinskatten höjas och skatten på bilismen differentieras så att den rörliga kostnaden ökar. Högre skatter och avgifter bör införas på bilismen i storstäderna där det finns effektiva alternativa transportmedel. Under kommande år bör en grön skatteväxling genomföras med ökad skatt på energi och miljöstörande verksamheter och med skattesänkningar på arbete enligt Skatteväxlingskommitténs förslag. En åtgärd i denna riktning är att införa en konsumtionsskatt på el även för industrin, med särskilda lättnader för elintensiva företag.

Enligt utländska bedömare är företagsklimatet i Sverige i huvudsak gott. Trots detta har det pågått en omfattande och omoralisk skatteplanering i de stora företagen. Det är med viss förvåning som Vänsterpartiet konstaterar detta. I motion anförs att vi kunde ha haft en betydligt enklare skattelagstiftning och en beskattning som i större utsträckning gynnar en ökad sysselsättning om samtliga aktörer hade agerat på ett moraliskt riktigt sätt. Den bristande moralen hos de stora företagen äventyrar enligt Vänsterpartiets uppfattning en översyn av stoppreglerna för de mindre och medelstora företagen.

Vänsterpartiet föreslår ett stöd för mindre företag i form av skattesänkningar inom privat tjänstesektor och 1,9 miljarder kronor i form av sänkt restaurangmoms. För jordbruken bör effekten av dieselskatten elimineras genom ett restitutionsförfarande. Samtidigt bör elskatten bli densamma som för industrin. Förslagen finansieras genom höjd bolagsskatt från 28 % till 30 % för att komma i nivå med övriga Europa en bolagsvärnskatt med 5 % på vinster över 50 miljoner kronor begränsning av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna begränsning av lättnaderna av dubbelbeskattningen slopad avdragsrätt för organisationskostnader.

Bland förslagen i övrigt ingår en enhetlig kultur moms och att momsen på böcker sänks till 6 %. För att uppmuntra större investeringar i kunskap och undvika utslagning av medelålders och äldre arbetskraft föreslås att skattebefriade framtidsfonder skall inrättas för investeringar i höjd kunskapsnivå och bättre arbetsorganisation.

Motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) innehåller krav på en radikal omläggning av skattepolitiken (yrkandena 1 såvitt avser skattefrågor, 8, 10–12, 14, 16–23, 25, 26, 30 och 33). Miljöpartiet anser att Sverige behöver en grön ekonomisk politik som rättar till de grundläggande strukturella felen i svensk ekonomi. Under de kommande tre åren måste den ekonomiska politiken läggas om med en grön skattereform, förkortad generell arbetstid och bättre villkor för små och medelstora företag.

Förslagen i motionen grundar sig bl.a. på uppfattningen att budgetsänkningen medfört en ej acceptabel förstärkning av inkomstskillnaderna. I motion föreslås därför en rad omfördelningar till dem som har små inkomster och till utsatta grupper. Skatten på arbete sänks med 8 miljarder kronor 1999, 26 miljarder kronor 2000 och 40 miljarder kronor 2001 jämfört med regeringens förslag. Skattesänkningarna finansieras med höjda skatter på energi och miljöskadliga utsläpp och genom lägre kostnader för arbetslöshet.

Sänkningen av skatten på arbete för hushållen bör ha en tyngdpunkt på låg- och mellanlönegrupper, bl.a. för att underlätta en arbetstidsförkortning. Egenavgifterna sänks med 4 procentenheter och skall på sikt avskaffas helt. För inkomsttagare i måttliga lönelägen höjs grundavdragen med som högst 23 500 kr. På inkomster som överstiger taket för egenavgifterna blir den statliga inkomstskatten fortfarande 25 %, men samtidigt föreslås att gränsen för statlig skatt höjs med ett belopp som motsvarar den uteblivna höjningen 1997. Gränsen för resekostnader sänks så att avdrag medges för belopp över 6 000 kr, och samtidigt ändras avdraget till en skattereduktion. Skatten på bilförmån höjs så att intäkterna återställs till nivån före sänkningen 1997. Miljöpartiet föreslår också att arbetsgivaravgifterna sänks gradvis under en 15-årsperiod till 25 % av lönesumman. För år 2001 innebär Miljöpartiets förslag att inkomstskatten sänks med 6 miljarder kronor med tyngdpunkt på lägre inkomster och att inkomstskatten för höginkomsttagare höjs med 2 miljarder kronor.

Höjningen av fastighetsskatten på bostäder har, i kombination med höjda taxeringsvärden, inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Miljöpartiet anser därför att skattesatsen, inom ramen för en skatteväxling, redan fr.o.m. 1998 bör återställas till den tidigare nivån, 1,5 %. På sikt bör den statliga fastighetsskatten på boende i sin nuvarande form avskaffas helt. Situationen för de s.k. krisårgångarna bör underlättas genom att skjuta upp infasningen i fastighetsbeskattningen i avvaktan på resultatet av den utredning som påbörjats om den framtida fastighetsskatten.

Bland Miljöpartiets förslag ingår att bolagsskatten höjs till 29 % för att bekosta ett slopande av sambeskattningen av förmögenheter och att avdraget för representation avskaffas. Regeringens förslag att sänka tobaksskatten avstyrks.

Kristdemokraterna

I motion Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkande 5 krävs en genomgripande omläggning av skattepolitiken. Enligt motionen har regeringen genom utom-

ordentligt omfattande skattehöjningar pressat många hushålls ekonomier över den gräns där de själva klarar av att försörja sig utan socialbidrag. Även andra åtgärder som regeringen vidtagit har varit förödande för enskilda människor och ett uttryck för en okänslighet för människors faktiska situation. Som exempel nämner motionärerna besparingar på änkepensionerna och bostadsbidragen och försämringar för ålderspensionärer. I motionen framhålls att skattetrycket måste sänkas också för att Sverige ska kunna behålla en position bland världens ledande industrinationer. Regeringens propåer om särskilda och gynnsamma skattevillkor för utländska experter visar i all sin absurditet det omöjliga i att Sverige har ett väsentligt högre skattetryck än omvärlden.

Enligt Kristdemokraterna är det angeläget att fler skall klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomi att gå ihop. I motionen föreslås därför att grundavdraget i den kommunala beskattningen höjs med 8 400 kr så att den disponibla inkomsten i genomsnitt ökar med ca 220 kr i månaden eller ca 2 640 kr per år. Förslaget ger förutsättningar för en bättre fungerande lönebildning och innebär bl.a. att man kan tjäna 17 200 kr per år skattefritt jämfört med 8 700 kr i dag. Vidare sänks avdragsgränsen för resor till och från jobbet från 7 000 till 6 000 kr så att 1 000 kr mer än i dag blir avdragsgillt. Värmskatten avskaffas helt och förslaget att skärpa marginalskatten avvisas. Tobaksskatten bör behållas på nuvarande nivå.

Väsentliga skattesänkningar för alla uppnås även genom att sänka skatten på bostäder. Kristdemokraterna föreslår att fastighetsskatten i ett första steg sänks till 1,5 % och att den endast beräknas på en tredjedel av det markvärde som överstiger 150 000 kr. Avsikten med denna utformning är bl.a. att begränsa de orimliga effekter som exempelvis drabbat dem som är bosatta i skärgårdsområden. Kristdemokraterna föreslår också att hyresfastigheter i de s.k. krisåtgångarna inte skall träda in i fastighetsskattesystemet som planerat år 1999.

Enligt Kristdemokraterna bör politiken inriktas på att få fram nya och växande företag för fler jobb. Ett förslag i denna riktning är att privatpersoner får en möjlighet till skattereduktion med 50 % av arbetskostnaden för tjänster som utförs i det egna hemmet. Det innebär att det vita priset kan halveras jämfört med dagens regler. Skattereduktionen begränsas till maximalt 25 000 kronor per år och hushåll.

Andra förslag i samma riktning är att skatterna på arbetande kapital sänks och att arbetsgivaravgifterna minskas. Kapitalförsörjningen för de mindre företagen förbättras bl.a. genom ett permanent riskkapitalavdrag och avskaffad dubbelbeskattning. Royalty på patenterade uppfinningar skattebefrias i två år för att därefter beskattas som inkomst av kapital. Inbetalningsreglerna för skatter mildras så att det åter skall räcka med att betala på förfallodagen. I motionen föreslås också en ökad miljöinsats och bättre villkor för jordbruket.

Vidare föreslås att enskilt sparande stimuleras. Avdragsrätten för pensions-sparande höjs till ett basbelopp, den särskilda löneskatten på vinstandelar för anställda avskaffas och en avdragsrätt införs för sparande på individuella utbildningskonton. Förmögenhetsskatten bör avvecklas av flera skäl. I

motionen föreslås att detta sker i två steg genom att skatten minskas till 1 % 1999 och sedan slopas helt.

1997/98:SkU4y

Kristdemokraternas förslag innebär att det totala skattetrycket sänks med ca 25 miljarder kronor netto, utöver regeringens förslag.

Övriga motioner

I motion Fi25 av Karin Falkmer m.fl. (m,fp,kd) yrkas att Småföretagardelegationens förslag om förenklingar för företagen snarast genomförs och att onödiga detaljregler för företagen bör förhindras och rensas bort.

I motion Fi58 av Kjell Ericsson och Rolf Dahlberg (c,m) yrkas omedelbara lättnader i fråga om mervärdesskatten för vissa riksanläggningar för utbildning inom travsporten. Enligt motionen omfattas inte verksamheten inom dessa riksanläggningar av mervärdesskatten, vilket efter de ändringar på kulturområdet som genomförts fr.o.m. 1997 (prop. 1996/97:10, SkU6) innebär nackdelar i konkurrenshänseende.

Utskottet

I sitt yttrande till finansutskottet i höstas konstaterade utskottet att Sverige åter står starkt tack vare en framgångsrik sanering av de offentliga finanserna och att det nu finns en fast grund för en mera offensiv fördelningspolitik. Som framgår av vårpropositionen har denna utveckling fortsatt, och enligt regeringens bedömningar kommer målen om balans i år och överskott under de kommande åren att överträffas med god marginal.

Saneringsprogrammet omfattade 126 miljarder kronor, och storleken och profilen av programmet har kontinuerligt anpassats för att uppnå de budgetpolitiska målen och för att de uppostringar som har krävts skall fördelas så rättvist som möjligt. De analyser som regeringen har genomfört visar att också denna målsättning har klarats med en relativt jämn fördelning av bördorna. Samtidigt är det uppenbart att de åtgärder som har genomförts inneburit stora påfrestningar för breda grupper och att angelägna behov har blivit eftersatta. Att redan nu in-teckna de beräknade överskotten för att tillmötesgå förstaeliga krav på förbättringar skulle dock vara att underminera den budgetsanering som har genomförts. Som utskottet underströk i höstas bör det utrymme som står till buds i första hand gå till ändamål som bäst gynnar en rättvis fördelning och mest bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning. Utskottet delar nu liksom tidigare bedömningen att de som burit de tyngsta bördorna i saneringen av de gemensamma finanserna bör stå främst.

Det har nu blivit möjligt att styra över ökade resurser till prioriterade områden. Regeringen lägger särskild vikt vid att förbättra kvaliteten inom skolan, sjukvården och omsorgen om barn och gamla. Regeringen prioriterar också en rad andra områden såsom utbildning och kompetensutveckling, arbetsmarknadspolitik, höjda barnbidrag, höjda ersättningsnivåer i socialförsäkringarna och förbättrade pensioner. Härtill kommer särskilda insatser på viktiga framtidsområden.

Enligt utskottets uppfattning är det uppenbart att direkta åtgärder med denna inriktning på ett enklare och bättre sätt kan tillgodose kraven på en bättre fördelning av resurserna och främja en god utveckling än vad det är möjligt att åstadkomma genom generella skattesänkningar. Som anförs i propositionen bör också skattesänkningar kunna övervägas men endast om vissa villkor uppfylls. Generella skattesänkningar bör inte genomföras innan en tillfredsställande kvalitet har säkerställts inom skolan, vården och omsorgen. Skattesänkningar får inte finansieras genom skuldsättning, och åtgärderna måste utformas på ett fördelningspolitiskt riktigt sätt.

Riktlinjerna i propositionen innebär bl.a. att arbetet med olika skattefrågor kommer att fullföljas som planerat. Även oppositionspartiernas förslag överensstämmer i allt väsentligt med de ståndpunkter i skattefrågorna som redovisades i samband med budgetbehandlingen i höstas. Utskottet vidhåller sin i höstas redovisade uppfattning att de krav på mer eller mindre långtgående skattelättnader i olika hänseenden som nu på nytt framställs i motionerna bör stå tillbaka för andra mer angelägna ändamål. Utskottet har även avstyrkt likartade motionsyrkanden tidigare i vår i sitt betänkande 1997/98:SkU15. När det gäller fastighetskatten har yrkanden med samma innebörd som i de aktuella motionerna återkommit även med anledning av regeringens proposition 1997/98:119 om bostadspolitiken. Dessa yrkanden behandlas för närvarande av bostadsutskottet. Enligt utskottets mening saknas det skäl att nu återigen ompröva dessa frågor.

Utskottet återkommer till de konkreta förslag som regeringen har lagt fram under särskilda rubriker nedan tillsammans med de motioner som har väckts i dessa frågor. I övrigt tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna.

I sammanhanget vill utskottet endast nämna att det förslag till avfallsskatt som regeringen aviserade i budgetpropositionen och som tagits in i budgeten för 1998 blir fördröjt. Förslaget har överlämnats till EU för bedömning, och regeringen räknar med att förslaget kan träda i kraft först den 1 juli 1999. De inkomster på 325 miljoner kronor från denna skatt som har tagits upp i 1998 års budget kommer alltså inte att inflyta.

Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster

Propositionen

Som en del i finansieringen av de offentliga finanserna infördes fr.o.m. inkomståret 1995 en särskild värmskatt som innebär att den statliga skatten för inkomståren 1995–1998 höjts från 20 till 25 %. Statlig inkomstskatt utgår – bortsett från ett bottenbelopp på 200 kr – på den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en viss nivå. Denna gräns skall enligt vad som beslutades genom 1990 års skattereform indexregleras genom en årlig uppräknings med hänsyn till förändringarna i penningvärdet och genom ett extra tillägg på 2 % (det s.k. reallöneskyddet). För åren 1995–1998 bromsades uppräknings som en del av saneringsprogrammet. För år 1999 och

framåt skall uppräknigen åter ske i den ursprungliga ordningen. För år 1998 är gränsen 213 100 kr.

Gällande regler innebär alltså att värnskatten upphör fr.o.m. inkomståret 1999 så att skattesatsen återgår till 20 %. I enlighet med vad som aviserades i höstas i samband med budgetpropositionen föreslår regeringen nu att skattesatsen höjs till 25 % för den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 360 000 kr. Denna gräns beräknas – efter en ändring som föranleds av pensionsreformen – motsvara en förvärvsinkomst på 389 600 kr. Bakgrunden till förslaget är att värnskatten enligt regeringens uppfattning bidragit till att ge saneringsprogrammet en tillfredsställande fördelningspolitisk profil. Vidare har en utvärdering av skattereformen visat att hushåll med höga inkomster kommit ut bättre ur denna reform än andra grupper och att det därför behövs en fördelningspolitisk korrigerings. Samtidigt har regeringen bedömt som angeläget att begränsa skatteuttaget på arbete och att undvika alltför höga marginaeffekter för flertalet skattskyldiga. Regeringen erinrar också om ambitionen i skattereformen att högst 15 % av dem som har förvärvsinkomster skall betala statlig inkomstskatt utöver det fasta grundbeloppet. Enligt regeringen bör reglerna ändras när ekonomiskt utrymme härför uppkommer så att detta mål uppfylls. I sammanhanget nämner regeringen också att den höjning av barnbidragen och flerbarnstilläggen som genomförts vid årsskiftet också är i linje med skattereformen.

I propositionen föreslås också en annan ändring som föranleds av ställningstagandena i samband med proposition 1997/98:151 om en inkomstgrundad ålderspension. Enligt vad som föreslås i den propositionen skall den allmänna pensionsavgiften på 6,95 % av förvärvsinkomsten tas ut på inkomster upp till 8,06 förhöjda basbelopp i stället för 7,5 basbelopp. Enligt regeringen bör det ökade avgiftsuttag som detta förslag medför kompenseras genom att höja den nuvarande skiktgränsen för statlig inkomstskatt med 1 800 kr till 214 900 kr. Denna nya skiktgräns skall användas för att beräkna skiktgränsen för statlig inkomstskatt för inkomståret 1999, som därmed preliminärt kan uppskattas till 221 700 kr, dvs. en lönenivå på ca 249 000 kr.

I proposition 150 föreslår regeringen att uppräknigen av skiktgränsen med 1 800 kr genomförs.

Motionerna

I motionerna Fi17 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 11, Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 23 och Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkande 6 yrkas avslag på regeringens förslag att höja marginalskatten jämfört med nuvarande regler för 1999. Motionerna innehåller en kraftig kritik mot att regeringen urholkat målsättningarna för skattereformen genom en s.k. tillfällig värnskatt och ett försämrat inflationsskydd och genom att – i strid mot tidigare utfästelser – låta värnskatten ligga kvar för en stor del av dem som betalar statlig inkomstskatt. Härtill kommer höjda kommunalskatter och egenavgifter. Motionärerna anser att målsättningarna i skattereformen om en marginalskatt på 30 % för den helt övervägande delen av inkomsttagarna och

högst 50 % för dem som betalar statlig inkomstskatt snarast bör återställas och har flera förslag om betydande skattesänkningar.

I motion Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) yrkas avslag på propositionen och att värnskatten behålls enligt nuvarande modell. Enligt motionen bör dessutom ett nytt skikt på ytterligare 5 % införas för beskattningsbara inkomster över 360 000 kr (yrkandena 6, 23 och 24). – I motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) begär motionärerna en extra uppräkningsgräns för den lägsta gränsen för statlig inkomstskatt som kompensation för en tidigare utebliven uppräkningsgräns samt att skattesatsen 25 % för statlig inkomstskatt skall tillämpas på alla förvärvsinkomster till den del som överstiger taket för sjukförsäkringsavgiften. Enligt vad som anförs i dessa motioner är regeringens förslag inte godtagbart från fördelningspolitisk synpunkt.

Motion Fi43 av Bengt Kronblad m.fl. (s) innebär att effekterna av en ytterligare differentiering av den statliga inkomstskatten, utöver regeringens förslag, bör analyseras.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag har kritiserats från Vänsterpartiets och Miljöpartiets sida därför att det leder till skattelättnader för en stort antal personer med goda inkomster, medan andra grupper fortfarande är i ett pressat läge till följd av saneringspolitiken och angelägna behov är eftersatta. Vänsterpartiet vill ha kvar värnskatten i sin nuvarande utformning med ett nytt skikt på ytterligare 5 % över 360 000 kr. Miljöpartiet anser att det nya skikt som regeringen föreslår bör utsträckas ned till taket för pensionsavgiften och att den nedre, nuvarande gränsen bör justeras upp ytterligare. Moderata samlingspartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna menar däremot att regeringens förslag på ett allvarligt sätt bryter mot principerna för skattereformen och mot de utfästelser som lämnades när värnskatten infördes och avstyrker regeringens förslag.

Utskottet vill framhålla att en av grundstenarna i skattereformen var att begränsa de tidigare alltför höga marginalskatterna till högst 50 % och att värnskatten infördes som ett nödvändigt och tillfälligt hjälpmedel i saneringspolitiken under den bestämda förutsättningen att den skulle upphöra i och med utgången av år 1998. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att upprätthålla målsättningarna för skattereformen, och det bör inte komma i fråga att i det nuvarande läget förlänga giltighetstiden för värnskatten. Samtidigt kan utskottet konstatera att utvecklingen efter 1990 innebär att utfallet av skattereformen behöver korrigeras för att motverka en fördelningspolitisk snedfördelning till förmån för de högsta inkomstgrupperna. Enligt utskottets uppfattning är regeringens förslag väl avvägt i detta hänseende, och utskottet tillbakavisar alltså kritiken. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker samtliga motioner i dessa delar.

Utskottet tillstyrker också den i propositionen föreslagna uppräkningsgränsen av skiktgränsen.

Propositionen

I propositionen föreslås bl.a. att enskilda näringsidkare och enskilda personer som är delägare i handelsbolag skall få göra avdrag för *avsättning till periodiseringsfond* med högst 25 % mot för närvarande 20 % av inkomsten. Vidare höjs det s.k. *lätnadsbeloppet* vid beskattningen av utdelningar och reavinster på aktier i onoterade aktiebolag från 65 till 70 % av statslåneräntan, multiplicerat med summan av anskaffningskostnaden för aktierna och ett löneunderlag. Ett annat förslag är att *realförluster* på onoterade aktier skall få kvittas fullt ut mot vinster på marknadsnoterade aktier. I dag medges full kvittning endast mot vinster på aktier av samma slag. I förenklingssyfte föreslås också att det s.k. basbeloppsavdraget – dvs. avdragsgränsen på högst ett halvt basbelopp för *pensionsförsäkringspremier* – i fortsättningen skall få fördelas fritt mellan näringsinkomster och tjänsteinkomster i stället för att proportioneras med hänsyn till storleken på de olika inkomsterna.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag innebär förbättringar av reserveringsmöjligheterna för enskilda näringsidkare och av skattevillkoren för ägare till onoterade företag och har inte föranlett några motioner. Reglerna har fått en generell utformning, men avsikten är att förslagen i praktiken skall få störst värde för de mindre företagen. Utskottet tillstyrker propositionen i dessa delar liksom också den föreslagna förenklingen av basbeloppsavdraget.

Omräkningstalen för 1999 års taxeringsvärden

Propositionen

I propositionen föreslås att omräkningstalen vid fastighetstaxeringen år 1999 skall frysas på samma sätt som skett för år 1998. Förslaget innebär att omräkningsförfarandet inte skall leda till någon förändring av taxeringsvärdena för hyreshus (bostadsdelen) eller för småhus.

Motionen

I motion Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkas (yrkande 3) att frysningen av omräkningstalen skall gälla för alla hyreshus och således också för affärslokaler och att Skatteförvaltningens arbete med att ta fram nya omräkningstal skall upphöra.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att taxeringsvärdena för bostäder bör stå kvar oförändrade 1999 på samma sätt som föregående år. Enligt utskottets mening finns det däremot inte några särskilda skäl som talar för ett

motsvarande undantag även för affärslokaler. Utskottet vill också framhålla att omräkningsförfarandet vid fastighetstaxeringen i princip omfattar alla fastigheter som taxeras, frånsett industrienheter, och att det inte kan anses aktuellt att i detta sammanhang ompröva dessa principer. Utskottet tillstyrker alltså propositionen och avstyrker motionen i denna del.

Tobaksskatten och alkoholskatten

Propositionen

I propositionen föreslås att skatten på cigaretter sänks med drygt 8 kr per paket inklusive moms, vid oförändrade handelsmarginaler. Bakgrunden till förslaget är att de kraftiga skattehöjningarna på cigaretter under 1996 och 1997 lett till att den illegala handeln, smugglingen och annan obeskattad införsel av cigaretter ökat kraftigt. Det höga svenska priset har i kombination med svårigheter för tullen och skattemyndigheterna i fråga om kontrollen lett till att en omfattande illegal hantering av tobaksprodukter har brett ut sig. Försäljningen av beskattade cigaretter har gått ner mer än beräknat. I propositionen framhålls också att den ökade illegala hanteringen försämrat möjligheterna att följa utvecklingen av tobakskonsumtionens totala omfattning, inte minst bland ungdomar. Enligt regeringens uppfattning leder detta till att de hälsokäl som ligger bakom skattehöjningarna inte heller har uppfyllts.

Regeringens förslag innebär bl.a. att strukturen på tobaksskatten förändras. Sverige har sedan länge haft en hög styckeskatt och en låg värdeskatt bl.a. för att motverka introduktionen av hälsovådliga lågpriscigaretter. Enligt propositionen innebär den nuvarande situationen inom tobakshandeln att betydelsen härav har minskat och att vi i stället har fått nackdelar i form av en monopolliknande partihandelsstruktur och stela priser. För att förbättra möjligheterna till priskonkurrens föreslår regeringen att skattesänkningen genomförs i form av en kraftig sänkning av styckeskatten, från 85 till 20 öre per cigarett, och att den värderelaterade skatten samtidigt höjs från 17,8 till 39,2 % av detaljhandelspriset.

I propositionen anförs att de föreslagna åtgärderna innebär att Sverige inte kommer att uppfylla EU:s krav att det samlade punktskatteuttaget skall uppgå till minst 57 % av detaljhandelspriset. Regeringen avser därför att ta upp diskussioner med EU om en förlängning av det svenska undantaget.

I propositionen föreslås också att indexeringen av skattesatserna för alkohol och tobak upphävs, eftersom en automatisk uppräknings inte föregås av någon prövning från lämplighetssynpunkt och behovet av en indexering av skattesatserna har sjunkit.

Motionerna

I motionerna Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkandena 18 och 19, Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 25, Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) yrkande 31, Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkande 7, Fi36 av Karin

Israelsson och Elver Jonsson (c,fp) och Fi53 av Barbro Westerholm m.fl. (fp) yrkande 1 yrkas avslag på förslaget att sänka tobaksskatten. En del av dessa yrkanden innebär också att indexeringen av tobaksskatten skall vara kvar. Yrkande 8 i motion Fi22 innebär avslag på propositionen även i vad avser slopad indexering av alkoholskatterna. Motionerna grundar sig framför allt på uppfattningen att en skattesänkning är olämplig på grund av varornas skadliga effekter. Motion Fi53 innehåller också krav på en utredning om smugglingens omfattning och målgrupper och på uttalanden om möjligheterna att motverka smuggling sett ur ett EU-perspektiv och om önskvärdheten av ett tobakspreventivt arbete (yrkandena 2–5).

I motion Fi23 av Hans Karlsson (s) yrkas en information om tobakens skadeverkningar för att undvika att skattesänkningen missuppfattas. I motionen yrkas också att kampen mot smuggling skall intensifieras. Vidare yrkas i motion Fi42 av Magnus Johansson och Karin Olsson (s) ett riksdagsuttalande om att sänkt skatt inte är rätt väg att gå för att bekämpa illegal handel med tobak.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill till en början anföra att den tilltagande smugglingen och annan brottslig hantering av tobaksvaror måste bekämpas med kraft. Regeringen har också snabbt vidtagit åtgärder för att förbättra kontrollen. Utskottet återkommer till denna fråga i samband med anslaget till Riksskatteverket och Tullverket och i ett särskilt betänkande (1997/98:SkU28) angående förbättringar av punktskattekontrollen. Utskottet tvingas emellertid konstatera att den illegala hanteringen kommit att bedrivas i sådana former och i sådan omfattning att det inte kan anses tillräckligt med en ökad kontroll för att komma till rätta med problemen. De ändringar som regeringen föreslår innebär att detaljhandelspriset kommer att sjunka ner mot den nivå som gäller i Danmark. Prissänkningen innebär att lönsamheten i den illegala hanteringen minskar betydligt. Effekten torde bli att en del av de nuvarande problemen faller bort. Tillsammans med ansträngningarna att förstärka kontrollen skapar detta enligt utskottets mening förutsättningar för att kunna bemästra situationen på ett betydligt bättre sätt än för närvarande. Utskottet vill samtidigt framhålla att de nuvarande missförhållandena och regeringens förslag till motåtgärder har rönt sådan allmän uppmärksamhet att det inte finns anledning att befara att syftet med skattesänkningen kommer att missförstås. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet att skatten på tobak sänks i den utsträckning som regeringen föreslår.

Förslaget att lägga om tobaksskatten mot en mer värderelaterad beskattning har inte mött invändningar i motionerna. Utskottet anser i likhet med regeringen att man genom åtgärder av detta slag bör försöka bryta upp stelheter inom den legala handeln i syfte öka intresset för priskonkurrens. Svårigheterna att anpassa tobaksskatten till EU-kravet att den skall uppgå till 57 % av detaljhandelspriset inklusive moms beror bl.a. på de förhållandevis höga handelsmarginaler som tillämpas inom den svenska grossist- och detaljhandeln och på att mervärdesskatten på tobak är hög. För att EU-kravet skall kunna uppfyllas är det önskvärt att dessa marginaler begränsas.

Samtidigt bör nämnas att möjligheterna att kunna uppnå en ökad priskonkurrens enbart genom ändringar av skattesatserna inte bör överdrivas. Framkomligheten begränsas bl.a. av att cigaretterna enligt gällande lagstiftning endast får säljas i originalförpackningen och att förpackningen skall vara märkt med ett fastställt högstapris som läggs till grund för beskattningen.

Med tanke på bakgrunden till de aktuella förslagen beträffande tobaksskatten utgår utskottet tills vidare från att EU kommer att medge en förlängning av det svenska undantaget från normen. Utskottet utgår också från att regeringen – så som anges i propositionen – ingående kommer att följa effekterna för folkhälsan och på ungdomarnas rökbeteende av de föreslagna ändringarna i skattereglerna och att regeringen skyndsamt återkommer med förslag till motåtgärder om det uppstår en ogynnsam utveckling av tobakskonsumtionen.

När det gäller indexeringen av tobaksskatten och alkoholskatten instämmer utskottet i regeringens bedömning att det inte längre är nödvändigt eller lämpligt med en automatisk omräkning. Skattesatserna bör i stället omprövas i vanlig ordning med lämpliga mellanrum och avvägas med hänsyn även till andra omständigheter än förändringarna i penningvärdet.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna i dessa delar. Till utformning av lagtexten beträffande slopandet av indexeringen av alkoholskatten återkommer utskottet under en särskild rubrik.

Fastighetsskatten på vattenkraftverk

Propositionen

I propositionen föreslås (s. 175) att fastighetsskatten på markvärdet av vattenkraftverk sänks från 2,21 till 0,5 % fr.o.m. 1999 som ett led i en avveckling av beskattningen av el i produktionsledet. Den kvarvarande delen av skatten motsvarar den fastighetsskatt som utgår på industrifastigheter.

Motionerna

I motion Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkande 6 yrkas avslag på propositionen eftersom regeringen enligt motionärernas mening inte visat att förslaget gynnar den elintensiva industrin. I motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) yrkandena 28 och 29 yrkas att skatten i stället höjs till 4 % som ett led i Miljöpartiets skattereform med höjda energi- och miljörelaterade skatter. Samtidigt reserverar Miljöpartiet ett utrymme för tillfälliga lättnader för de mest energikrävande företagen för att ge möjlighet till en smidig anpassning.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av propositionen bör regeringens förslag ses som ett nytt steg i en övergång från produktionsskatt på el till en konsumtionsskatt i form av

höjd energiskatt på el. Eftersom ingen energiskatt tas ut på el som förbrukas vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet leder en sådan skatteomläggning till sänkta kostnader för den elintensiva industrin. En säker tillgång på el till ett rimligt pris är en viktig förutsättning för den svenska industrins internationella konkurrenskraft, och regeringens förslag ligger i linje med den inriktning som är förutsättningen för den översyn av energibeskattningen som pågår inom Regeringskansliet. Utskottet tillstyrker därför propositionen och avstyrker motionerna i denna del.

Reklamskatten

Propositionen

I propositionen föreslås att reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffas fr.o.m. 1999. Förslaget motiveras av hänsyn till de svåra problemen med beskattningen av dessa trycksaker såväl för skattemyndigheterna som för många små och medelstora tryckerier.

Motionerna

Enligt motion Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkande 4 bör riksdagen uttala att reklamskatten bör slopas helt med tanke på de snedvridande effekter som denna skatt medför. Av samma skäl yrkas i motion Fi57 av Sivert Carlsson (c) ett riksdagsuttalande om att reklamskatten bör sänkas lika mycket för all tryckt reklam så att dagstidningar och annan press inte missgynnas i förhållande till direktreklam till hushållen.

Utskottets ställningstagande

Som framgår redan av propositionen (s. 177) råder det en bred enighet om att reklamskatten bör avskaffas. Bruttointäkterna av denna skatt uppgår dock till 1,1 miljarder kronor, och utskottet delar regeringens uppfattning att det för närvarande saknas ekonomiskt utrymme för att avskaffa denna skatt totalt. Med tanke på de särskilt svåra problem som föreligger i fråga om reklamtrycksaker godtar utskottet regeringens förslag att nu avveckla skatten i denna del fr.o.m. 1999. Samtidigt vill utskottet framhålla att åtgärden kan leda till nya nackdelar för reklam i annan form och försämra konkurrensförhållandena exempelvis för gratistidningar och s.k. annonsblad. Utskottet utgår från att regeringen följer utvecklingen noga och återkommer till dessa frågor så snart som utvecklingen motiverar detta.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna i denna del.

Förslaget om ändringar i lagen (1994:1564) om alkoholskatt (lagförslag 3.15) bör kompletteras. De skattesatser som nu tillämpas enligt regeringens förordning (1997:761) om fastställande av omräknade belopp för alkoholskatt för 1998 bör föras in i lagen så att de gäller även efter det att reglerna om indexering har slopats.

En del av lagförslagen i propositionen gäller lagrum som också berörs i andra propositioner som för närvarande behandlas i skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet. Lagförslagen bör samordnas i dessa delar.

Anslagsfrågor

Propositionen

Utgiftsområde 3 omfattar Riksskatteverket, skattemyndigheterna och Tullverket. För år 1998 uppgår de totala utgifterna inom utgiftsområdet till ca 5,7 miljarder kronor, varav ca 4,6 miljarder kronor till skatteförvaltningen.

Beträffande skatteförvaltningen anförs i propositionen (s. 100) att de prioriterade uppgifterna är att fortsätta uppbyggnaden av skattemyndigheternas skattebrottsenheter och att slutföra omorganisationen inom ramen för den nya regionindelningen. Samtidigt måste kontrollverksamheten värnas och utvecklas med sikte på en förbättring av den preventiva effekten.

Beträffande bekämpningen av bedrägerier inom alkohol- och tobaksområdet och de ökade beslagen av narkotika hänvisar regeringen till förslagen i proposition 1997/98:100 om en ny kontrollverksamhet inom Tullen. Avsikten är bl.a. att Tullen skall få bättre möjligheter att kontrollera underlaget för punktskatter avseende alkohol, tobak och mineraloljor i den EU-interna trafiken. – Resultatet av den översyn som pågår beträffande anslaget till Tullverket (SOU 1998:18) kommer att redovisas i budgetpropositionen för år 1999.

Under förutsättning att riksdagen godkänner proposition 100 föreslår regeringen att utgiftsområdet tillförs ytterligare 20 miljoner kronor fr.o.m. 1999.

Motionerna

I flera motioner yrkas att utgiftsområdet tillförs ytterligare medel för kontrollåtgärder. Motionerna Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkandena 2 och 3, Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 2–4, Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) yrkandena 2–4, Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) yrkandena 42 och 43 och Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkandena 2–4 innehåller krav på ytterligare 30–300 miljoner kronor per år fr.o.m. 1999 för sådana ändamål.

Som framgår av redogörelsen i propositionen pågår för närvarande en omorganisation inom såväl skattemyndigheterna som Tullverket. Syftet är framför allt att förbättra kontrollverksamheten och ingripandena mot skattebrott genom en effektivare organisation och andra förstärkningar. Utskottet utgår från att regeringen kommer att följa detta arbete noga och beakta erfarenheterna i samband med den närmare avvägningen av anslagsfrågorna i budgetpropositionen i höst för år 1999. Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att det är angeläget att åstadkomma väsentliga förbättringar. Vad utskottet anfört innebär dock att det för närvarande saknas skäl att räkna upp anslagen utöver vad regeringen nu föreslagit.

Utskottet behandlar regeringens förslag i proposition 100 om en förbättrad punktskattekontroll i sitt betänkande 1997/98:SkU28. Under förutsättning att riksdagen i huvudsak godtar detta förslag tillstyrker utskottet det förslag som regeringen nu lägger fram i anslagsfrågorna på utgiftsområde 3 och avstyrker motionerna i dessa delar.

Motsvarande frågor för 1998 behandlar utskottet i sitt yttrande 1997/98:SkU5y angående tilläggsanslag.

Stockholm den 12 maj 1998

På skatteutskottets vägnar

Lars Hedfors

I beslutet har deltagit: Lars Hedfors (s), Sverre Palm (s), Karl Hagström (s), Karl-Gösta Svenson (m), Rolf Kenneryd (c), Björn Ericson (s), Carl Fredrik Graf (m), Inger Lundberg (s), Ulla Wester (s), Jan-Olof Franzén (m), Ronny Korsberg (mp), Holger Gustafsson (kd), Lars U Granberg (s), Ingibjörg Sigurdsdóttir (s), Carl Erik Hedlund (m), Isa Halvarsson (fp) och Marie Engström (v).

Avvikande meningar

1. Skattepolitikens inriktning (m)

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

Från Moderata samlingspartiets sida riktas en skarp kritik mot Socialdemokraternas förlamande skattehöjningar. Skattes kärpningarna sedan 1994 uppgår i snitt till nästan 1 500 kr i månaden per hushåll och urholkar den grundläggande sociala tryggheten att kunna leva på sin lön. Det höga skattetrycket motverkar också möjligheterna för vårt näringsliv att utvecklas. Den ekonomiska politiken måste läggas om helt för att skapa förutsättningar för

snabb tillväxt, en kraftig ökning av antalet nya arbetstillfällen, en god real-löneutveckling och minskat bidragsberoende. Vi Moderater vill främja nyföretagande och ge dagens företag, små som stora, möjlighet att växa i Sverige. Det program som läggs fram i motion Fi17 av Carl Bildt m.fl. (m) innebär därför sänkt skatt på företagande och arbete, sänkta kommunal-skatter, förvärvsavdrag och särskilda skattelättnader för hushållstjänster. Att arbeta lönar sig enligt vårt förslag, och vi skapar en god grund för tillväxt och nya arbetstillfällen, inte minst inom den privata tjänstesektorn.

Att avveckla regeringens skärpningar av marginalskatterna är viktigt av många skäl, inte minst för att man skall kunna leva på sin lön. Vi bör få en situation som innebär att den som är i behov av bidrag inte skall betala skatt och att den som betalar skatt inte skall behöva bidrag. Skattereformens mål var en marginalskatt på 30 % för den helt övervägande delen av inkomsttagarna och högst 50 % för övriga. Detta mål måste snarast uppfyllas. I motionen föreslås därför ett förvärvsavdrag på 12 % av inkomsten upp till 7,5 basbelopp och en statligt finansierad kommunalskattesänkning på 2 procentenheter. Åtgärderna innebär att vi snabbt kan närma oss detta mål. Vi föreslår också att grundavdraget höjs till 10 000 kr och ett extra grundavdrag på 10 000 kr för varje barn vid den kommunala beskattningen. Regeringens förslag till nya skattesärpningar för en stor del av dem som betalar statlig inkomstskatt avvisas.

Bostadsbeskattningen bör ändras omgående för att avhjälpa den svåra situation som uppkommit för många på grund av kraftigt stegrade taxeringsvärden och en höjning av skattesatsen för fastighetsskatten som Socialdemokraterna genomdrivit med hjälp av Vänsterpartiet. Fastighetsskatten bör avvecklas och ersättas av en schablonintäkt. Fr.o.m. 1998 bör skatten sänkas till 1,5 % och därefter sänkas med 0,1 procentenhet om året ned till nivån 1,2 %. Orimliga regionala skillnader bör lindras genom att ta upp endast hälften av markvärdet till beskattning och genom ett tak för markvärdet.

För näringslivet måste vi skapa en helt annan situation än i dag. För att få en positiv utveckling framför allt för små och medelstora företag måste dubbelbeskattningen av riskkapital avskaffas och förmögenhetsskatten avvecklas med början 1998. Även skatten på kapitalinkomster bör sänkas. En annan viktig åtgärd är att avskaffa stoppreglerna för fåmansbolagen. En företagare som har tagit upp en marknadsmässig lön bör kunna beskattas för resten av avkastningen från företaget såsom utdelning. Även annat krångel och onödig byråkrati bör avvecklas skyndsamt i syfte att så långt som möjligt förenkla för nya företag att komma fram och utvecklas. Det är också viktigt att reglerna här i landet utformas på ett sätt som innebär att svenska företag inte diskrimineras. Så t.ex. bör energibeskattningen för jordbruken i Sverige ändras till vad som gäller för industrin i övrigt och för jordbruken i våra grannländer.

Sverige är det enda land som går emot EU:s rekommendation om skattesänkningar för att begränsa arbetslösheten. Enligt vår uppfattning bör Sverige sänka skattetrycket väsentligt och även internationellt verka för att skatterna på arbete sänks. Sverige bör lämna en bindande handlingsplan till EU om åtgärder i denna riktning.

Riktlinjerna i motion Fi17 innehåller även andra förslag till förbättringar i många hänseenden. Förslagen utvecklas också i motionerna Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m), Fi24 av Lars Tobisson och Per Unckel (m), Fi48 av Göte Jonsson m.fl. (m) och Fi25 av Karin Falkmer m.fl. (m,fp,kd). Beträffande detaljutformningen hänvisar vi till sammanställningarna i motion Fi17 och till den redogörelse som lämnas i utskottets yttrande. De föreslagna skattesänkningarna uppgår till 33–81 miljarder kronor under åren 1999–2001, och åtgärderna är fullt finansierade. Förslagen skapar förutsättningar för en ökad tillväxt som efter fem år kan ge möjlighet att successivt sänka skatteuttaget med ytterligare 50–75 miljarder kronor.

Med det anförda tillstyrker vi de aktuella riktlinjerna i dessa motioner och avstyrker propositionen i motsvarande del.

2. Skattepolitikens inriktning (c)

Rolf Kenneryd (c) anför:

I motion Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) redovisas Centerpartiets ekonomiska politik och alternativ till regeringens ekonomiska vårproposition. Centerpartiet har tagit ett stort ansvar för att få Sveriges ekonomi på fötter. Räntorna är nu låga, inflationen stabilt låg och statens finanser har förbättrats kraftigt. Det saneringsprogram som har genomförts har inneburit stora påfrestningar för alla, och de analyser som redovisas i propositionen visar att bördorna på det hela taget har fördelats på ett rättvist sätt. Saneringen av statsfinanserna har dock i viss utsträckning lett till särskilda påfrestningar för personer i utsatta situationer och med låga eller måttliga inkomster. Centern delar regeringens uppfattning att man nu bör styra över ökade resurser till skolan, sjukvården och omsorgen om barn och gamla och att ytterligare tillskott behövs även inom andra prioriterade områden. Skattesänkningar som äventyrar dessa verksamheter kan inte accepteras, och de åtgärder som kan komma i fråga måste ligga inom ramen för de mål som gäller för de offentliga finanserna. Det utrymme som står till buds på skatteområdet bör reserveras för sänkta skatter på arbete, boende och företagande. På så sätt kan bättre förutsättningar skapas för fler jobb, ökad trygghet och en bättre fördelning.

De riktlinjer för skattepolitiken som läggs fram i motionen innefattar konkreta åtgärder för att sänka skatten på arbete. I motionen föreslås bl.a. att skatten för låg- och medelinkomsttagare sänks. Grundavdraget höjs för alla som tjänar under 7,5 basbelopp, dvs. ca 270 000 i årsinkomst. Åtgärden bör utformas så att de största skattesänkningarna uppgår till drygt 1 000 kr om året i inkomstlägen strax under 150 000 i årsinkomst. Det är också angeläget att skatten på boendet sänks, eftersom höjningen av skatteuttaget till 1,7 % i kombination med höjda taxeringsvärden slagit alltför hårt mot många, särskilt för dem som är bosatta i attraktiva områden. Som ett första steg föreslås att fastighetsskatten sätts ned till 1,5 % fr.o.m. inkomståret 1998 och att särskilda åtgärder vidtas för att begränsa beskattningen för dem som är bosatta exempelvis i områden som är attraktiva för fritidsbebyggelse och har

drabbats särskilt hårt av höjda taxeringsvärden. Samtidigt föreslås att förmögenhetsskatten fasas ut ur skattesystemet i tre steg under åren 2000–2002.

I motionen framhålls att det behövs fler företag och företagare för att skapa tillväxt och välbefinnande. Att förbättra villkoren för företagande är nödvändigt för att sätta Sverige i arbete. Skattesänkningar på arbete och företagande måste genomföras och förenklingar av företagets regelverk måste komma till stånd. Centerpartiet tillstyrker regeringens förslag till sänkt skatt på företagande men vill ha fler förbättringar för fåmansföretagen. För åren 1999–2001 avsätter Centerpartiet 500 miljoner kronor årligen för skattesänkningar för småföretagen och kommer senare att ange närmare hur dessa skall utformas. Förslagen finansieras delvis genom höjda energi- och miljöskatter.

För att skapa fler arbeten måste arbetsgivaravgifterna sänkas, särskilt för de mindre företagen. Centerpartiet föreslår också en försöksverksamhet med skatteavdrag för hushållsnära tjänster och ett system med hemservicecheckar för pensionärer i syfte bl.a. att underlätta en expansion inom denna del av tjänstesektorn. Situationen för de mindre företagen bör främjas även genom andra åtgärder. Så t.ex. bör svenskt jordbruk få konkurrensvillkor som är likvärdiga med vad som gäller i konkurrentländerna inom EU. Skatten på el bör därför avskaffas för jordbruket och skatten på eldningsolja sänkas till samma nivåer som gäller för industrin. Yrkesfiskarna i Sverige måste också få ett särskilt skatteavdrag enligt en dansk modell som har godkänts av EU-kommissionen.

På miljöområdet leder de ökande utsläppen av kväveoxid till att Centerpartiet föreslår en kväveoxidskatt med 10 kr per kg för pannor i energiproduktionen. Vidare bör produktionsskatten på el från kärnkraft höjas med 1 öre per kWh som ett led i åtgärder för att utkräva ansvar för kostnader som är förknippade med kärnkraften. Centerpartiet anser också att en skattefrihet för biobaserade drivmedel bör eftersträvas och att investeringar i anläggningar för värme- och kraftvärmeproduktion med förnybara energikällor är en viktig del i omställningen av energisystemet. Utvecklingen på detta område bör följas noga, och vid behov bör ett direktavdrag för sådana investeringar genomföras i enlighet med intentionerna i 1997 års ekonomiska vårproposition. Bland förslagen i motionen ingår också att miljöskatten på inrikes flyg återinförs.

Centerpartiets förslag till riktlinjer specificeras närmare i en särskild sammanställning i motionen och beskrivs i huvuddrag också i utskottets yttrande.

Jag återkommer till tobaksskatten och till vissa anslagsfrågor under särskilda rubriker nedan.

Med hänvisning till det anförda yrkar jag bifall till riktlinjerna i motion Fi18 såvitt gäller skattefrågor (yrkandena 1 i denna del, 4, 5, 7–17 och 21.

Isa Halvarsson (fp) anför:

Folkpartiets riktlinjer för beskattningen – motion Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 6–8 och 24 – innebär skattesänkningar på närmare 20 miljarder kronor 1999 för att skapa förutsättningar för fler reguljära jobb i näringslivet. Skatterna på arbete måste sänkas om Sverige skall ha en chans att häva massarbetslösheten.

Som framhålls i motionen är det nödvändigt att hundratusentals nya jobb tillkommer under nästa mandatperiod. För att det skall bli möjligt krävs en strategi för jobb genom företagande. Om Sverige skall bli ett attraktivt land att investera i, om företagare skall finna det lönsamt att expandera, om den stora potentialen av egenföretagare i Sverige skall tas till vara – då krävs en ny ekonomisk politik som bygger på insikt och förståelse för de motiv som driver människor och företag att utvecklas. Vi föreslår därför att skatter som är skadliga för arbete, företagande, sparande och investeringar sänks. En reformerad, enklare och lägre skatt införs för fåmansföretag, dubbelbeskattningen av aktier och andelar i aktiefonder avskaffas och avdraget för pensionssparande höjs. Bland kraven ingår att onödigt krångel och byråkrati slopas så snart som möjligt och att skatter inte skall behöva betalas före förfallodagen. Tjänstesektorn släpps loss genom skattelättnader och förenklingar, och det skall bli lättare att starta och driva företag.

För att skapa förutsättningar för fler riktiga jobb föreslår vi att arbetsgivaravgifterna i privat tjänsteproduktion sänks med 12 miljarder kronor 1999, 14 miljarder kronor år 2000 och 16 miljarder kronor år 2001. Samtidigt vill vi genomföra särskilda åtgärder mot svartjobb och bidragsfusk. Ett steg i den riktningen är skattelättnader för s.k. hushållsnära tjänster. Folkpartiet föreslår tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna att det vita priset på exempelvis städning, fönsterputsning och trädgårdsarbete halveras direkt genom en skattereduktion med 50 % av arbetskostnaden, högst med 25 000 kr per år. Folkpartiet anser också att skattereformen skall fullföljas och hävdar principen om ”hälften kvar”. Den nya värnskatt som regeringen föreslår avvisas alltså.

Riktlinjerna innebär också att fastighetsskatten sänks med 0,2 procentenheter för både småhus och bostadsdelen i flerfamiljshus. För särskilt utsatta områden med snabb stegring av taxeringsvärdena, t.ex. på grund av köpstarka sommargäster, bör skatten mildras särskilt. För att stödja de s.k. krisårgångarna bör införandet av fastighetsskatt för dessa årgångar skjutas upp. Bland åtgärderna ingår också att fribeloppet för förmögenhetsskatt höjs från 900 000 kr till 1,2 miljoner kronor så att de flesta med ett normalt småhus slipper förmögenhetsskatt. Sambeskattningen av förmögenhet bör slopas, bl.a. av jämställdhetsskäl. Folkpartiet vill även återföra förmögenhetsvärderingen av aktier till 75 % av marknadsvärdet. Fr.o.m. 2001 bör förmögenhetsskatten vara helt avskaffad. – Även i motion Fi28 av Kenth Skårvik (fp) föreslås lättnader i fastighetsskatten och förmögenhetsskatten för normalvillor med denna inriktning.

Nivån på tobaksskatten bör enligt Folkpartiet behållas av folkhälsoskäl. Även indexeringen av tobaksskatten och av skatten på alkohol bör behållas. Jag återkommer till detta under en särskild rubrik nedan.

Enligt min uppfattning bör riksdagen ansluta sig till de angivna riktlinjerna. Jag tillstyrker alltså motionerna Fi19 och Fi28 i aktuella delar.

4. Skattepolitikens inriktning (v)

Marie Engström (v) anför:

Motion Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) yrkandena 9, 12–15 och 25 och 42 syftar bl.a. till en rättvis skatte- och fördelningspolitik och en bättre miljöpolitik. Enligt motionen har klassklyftorna ökat i Sverige. Budgetsänringens tyngsta bördor har fått bäras av dem med lägst inkomst, och höginkomsttagarna är 1990-talets vinnare. Vänsterpartiet avvisar kraven på stora och omfattande skattesänkningar som hotar den gemensamma välfärden. Om utrymme finns för ett sänkt skatteuttag måste detta läggas ut så att det i främsta rummet gynnar de ekonomiskt sämst ställda.

Regeringens förslag att ta bort värnskatten i löneläget 20 600–32 500 kr i månaden kan enligt motionen inte anses som en fördelningspolitiskt riktig politik. Vänsterpartiet föreslår att värnskatten ligger kvar och att ett nytt skikt på 30 % i statlig inkomstskatt införs för inkomster över 360 000 kr, beskattningsbar årsinkomst. För att öka konsumtionsförmågan för hushållen föreslås att den allmänna pensionsavgiften sänks från 6,95 % till 5,95 %. Pensionsreformen bör finansieras genom en statsskatt.

Orättvisorna mellan de olika boendeformerna, där hyresrätten drabbats värst, skall enligt regeringen lösas genom en utredning om fastighetsskatten. Vänsterpartiet motsätter sig inte denna utredning men anser att regeringen visar uppenbara brister i förståelsen av bakgrunden till orättvisorna. Utredningen bör inte begränsas till en översyn av enbart fastighetsskatten utan bör även omfatta en översyn av skattereformen, räntebidragen och bostadsbidragen. Högre boendekostnader framför allt i hyresrätten måste stoppas. Att lindra nedtrappningen av räntebidragen för de s.k. krisårgångarna är bra men otillräckligt. Infasningen av dessa årgångar i fastighetsskattesystemet bör stoppas tills vidare.

Beskattningen av förmånsbilar bör återställas av fördelningspolitiska skäl och som ett inslag i en grön skatteväxling som gynnar miljön. För att klara målet om halverade CO₂-utsläpp till år 2000 bör bensinskatten höjas och skatten på bilismen differentieras så att den rörliga kostnaden ökar. Högre skatter och avgifter bör införas på bilismen i storstäderna där det finns effektiva alternativa transportmedel. Under kommande år bör en grön skatteväxling genomföras med ökad skatt på energi och miljöstörande verksamheter och med skattesänkningar på arbete enligt Skatteväxlingskommitténs förslag. En åtgärd i denna riktning är att införa en konsumtionsskatt på el även för industrin, med särskilda lättnader för elintensiva företag.

Enligt utländska bedömare är företagsklimatet i Sverige i huvudsak gott. Trots detta har det pågått en omfattande och omoralisk skatteplanering i de stora företagen. Det är med viss förvåning som Vänsterpartiet konstaterar

detta. I motionen anføres att vi kunde ha haft en betydligt enklare skattelagstiftning och en beskattning som i större utsträckning gynnar en ökad sysselsättning om samtliga aktörer hade agerat på ett moraliskt riktigt sätt. Den bristande moralen hos de stora företagen äventyrar enligt Vänsterpartiets uppfattning en översyn av stoppreglerna för de mindre och medelstora företagen.

Vänsterpartiet föreslår ett stöd för mindre företag i form av skattesänkningar inom privat tjänstesektor och 1,9 miljarder kronor i form av sänkt restaurangmoms. För arbetsgivare med högst tio anställda slopas inträdet i sjukförsäkringen. För jordbruken bör effekten av dieselskatten elimineras genom ett restitutionsförfarande. Samtidigt bör elskatten bli densamma som för industrin. Förslagen finansieras genom höjd bolagsskatt från 28 % till 30 % för att komma i nivå med övriga Europa en bolagsvärnskatt med 5 % på vinster över 50 miljoner kronor begränsning av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna begränsning av lättnaderna av dubbelbeskattningen slopad avdragsrätt för organisationskostnader.

Bland förslagen i övrigt ingår en enhetlig kulturmoms och att momsen på böcker sänks till 6 %. För att uppmuntra större investeringar i kunskap och undvika utslagning av medelålders och äldre arbetskraft föreslås att skattebefriade framtidsfonder skall inrättas för investeringar i höjd kunskapsnivå och bättre arbetsorganisation.

5. Skattepolitikens inriktning (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

Motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) innehåller krav på en radikal omläggning av skattepolitiken (yrkandena 1 såvitt avser skattefrågor, 8, 10–12, 14, 16–23, 25, 26, 30 och 33). Miljöpartiet anser att Sverige behöver en grön ekonomisk politik som rättar till de grundläggande strukturella felen i svensk ekonomi. Under de kommande tre åren måste den ekonomiska politiken läggas om med en grön skattereform, förkortad generell arbetstid och bättre villkor för små och medelstora företag. En skatteväxling bör genomföras inom ramen för det totala skatteuttaget med lägre skatter på arbete och högre på energi, utsläpp och råvaruförbrukning. Höjningen av energi- och miljörelaterade skatter bör ske successivt för att ge företag och hushåll möjlighet att planera för en smidig anpassning och bör omfatta ca 100 miljarder kronor om 15 år.

De aktuella förslagen för åren 1999–2001 grundar sig bl.a. på uppfattningen att budgetsaneringen medfört en ej acceptabel förstärkning av inkomstskillnaderna. I motionen föreslås därför en rad omfördelningar till dem som har små inkomster och till utsatta grupper. Skatten på arbete sänks med 8 miljarder kronor 1999, 26 miljarder kronor 2000 och 40 miljarder kronor 2001 jämfört med regeringens förslag. Skattesänkningarna finansieras med höjda skatter på energi och miljöskadliga utsläpp och genom lägre kostnader för arbetslöshet.

Sänkningen av skatten på arbete för hushållen bör ha en tyngdpunkt på låg- och mellanlönegrupper, bl.a. för att underlätta en arbetstidsförkortning. Egenavgifterna sänks med 4 procentenheter och skall på sikt avskaffas helt. För inkomsttagare i måttliga lönelägen höjs grundavdragen med som högst 23 500 kr. På inkomster som överstiger taket för egenavgifterna blir den statliga inkomstskatten fortfarande 25 %, men samtidigt föreslås att gränsen för statlig skatt höjs med ett belopp som motsvarar den uteblivna höjningen 1997. Gränsen för resekostnader sänks så att avdrag medges för belopp över 6 000 kr, och samtidigt ändras avdraget till en skattereduktion. Skatten på bilförmån höjs så att intäkterna återställs till nivån före sänkningen 1997. Miljöpartiet föreslår också att arbetsgivaravgifterna sänks gradvis under 15 år till 25 % av lönesumman. För år 2001 innebär Miljöpartiets förslag att inkomstskatten sänks med 6 miljarder kronor med tyngdpunkt på lägre inkomster och att inkomstskatten för höginkomsttagare höjs med 2 miljarder kronor.

Höjningen av fastighetsskatten på bostäder har, i kombination med höjda taxeringsvärden, inneburit en kraftigt ökad belastning för många boende. Miljöpartiet anser därför att skattesatsen, inom ramen för en skatteväxling, redan fr.o.m. 1998 bör återställas till den tidigare nivån 1,5 %. På sikt bör den statliga fastighetsskatten på boende i sin nuvarande form avskaffas helt. Situationen för de s.k. krisåtgångarna bör underlättas genom att skjuta upp infasningen i fastighetsbeskattningen i avvaktan på resultatet av den utredning som påbörjats om den framtida fastighetsskatten.

Bland Miljöpartiets förslag ingår att bolagsskatten höjs till 29 % för att bekosta ett slopande av sambeskattningen av förmögenheter och att avdraget för representation avskaffas. Regeringens förslag att sänka tobaksskatten avstyrks.

6. Skattepolitikens inriktning (kd)

Holger Gustafsson (kd) anför:

I motion Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkande 5 krävs en genomgripande omläggning av skattepolitiken. Enligt motionen har regeringen genom utomordentligt omfattande skattehöjningar pressat många hushålls ekonomier över den gräns där de själva klarar av att försörja sig utan socialbidrag. Även andra åtgärder som regeringen vidtagit har varit förödande för enskilda människor och ett uttryck för en okänslighet för människors faktiska situation. Som exempel nämner motionärerna besparingar på änkepensionerna och bostadsbidragen och försämringar för ålderspensionärer. I motionen framhålls att skattetrycket måste sänkas också för att Sverige skall kunna behålla en position bland världens ledande industrinationer. Regeringens propåer om särskilda och gynnsamma skattevillkor för utländska experter visar i all sin absurditet det omöjliga i att Sverige har ett väsentligt högre skattetryck än omvärlden.

Enligt Kristdemokraterna är det angeläget att fler skall klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomi att gå ihop. I motionen föreslås därför att grundavdraget i den kommu-

nala beskattningen höjs med 8 400 kr så att den disponibla inkomsten i genomsnitt ökar med ca 220 kr i månaden eller ca 2 640 kr per år. Förslaget ger förutsättningar för en bättre fungerande lönebildning och innebär bl.a. att man kan tjäna 17 200 kr per år skattefritt jämfört med 8 700 kr i dag. Vidare sänks avdragsgränsen för resor till och från jobbet från 7 000 till 6 000 kr så att 1 000 kr mer än i dag blir avdragsgillt. Värnskatten avskaffas helt och förslaget att skärpa marginalskatten avvisas. Tobaksskatten bör behållas på nuvarande nivå.

Väsentliga skattesänkningar för alla uppnås även genom att sänka skatten på bostäder. Kristdemokraterna föreslår att fastighetsskatten i ett första steg sänks till 1,5 % och att den endast beräknas på en tredjedel av det markvärde som överstiger 150 000 kr. Avsikten med denna utformning är bl.a. att begränsa de orimliga effekter som exempelvis drabbat dem som är bosatta i skärgårdsområden. Kristdemokraterna föreslår också att hyresfastigheter i de s.k. krisårgångarna inte skall träda in i fastighetsskattesystemet som planerat år 1999.

Enligt Kristdemokraterna bör politiken inriktas på att få fram nya och växande företag för fler jobb. Ett förslag i denna riktning är att privatpersoner får en möjlighet till skattereduktion med 50 % av arbetskostnaden för tjänster som utförs i det egna hemmet. Det innebär att det vita priset kan halveras jämfört med dagens regler. Skattereduktionen begränsas till maximalt 25 000 kr per år och hushåll.

Andra förslag i samma riktning är att skatterna på arbetande kapital sänks och att arbetsgivaravgifterna minskas. Kapitalförsörjningen för de mindre företagen förbättras bl.a. genom ett permanent riskkapitalavdrag och avskaffad dubbelbeskattning. Royalty på patenterade uppfinningar skattebefrias i två år för att därefter beskattas som inkomst av kapital. Inbetalningsreglerna för skatter mildras så att det åter skall räcka med att betala på förfallodagen. I motionen föreslås också en ökad miljöstatsning och bättre villkor för jordbruket.

Vidare föreslås att enskilt sparande stimuleras. Avdragsrätten för pensions-sparande höjs till ett basbelopp, den särskilda löneskatten på vinstandelar för anställda avskaffas och en avdragsrätt införs för sparande på individuella utbildningskonton. Förmögenhetsskatten bör avvecklas av flera skäl. I motionen föreslås att detta sker i två steg genom att minskas till 1 % 1999 och sedan slopas helt.

Kristdemokraternas förslag innebär att det totala skattetrycket sänks med ca 25 miljarder kronor netto, utöver regeringens förslag. Skattelättnaderna finansieras fullt ut, bl.a. genom att höja bolagsskatten till 30 %. Förslaget att höja bolagsskatten skall bedömas mot bakgrund av de många viktiga skattesänkningar som vi föreslår för näringslivet. Även för näringslivet är det viktigt att de samhällsekonomiska målen upprätthålls. Kristdemokraternas budget är balanserad med ett starkare saldo än regeringens.

Med det anförda yrkar jag bifall till motion Fi22 yrkande 5.

7. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (m, fp, kd)

1997/98:SkU4y

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Erik Hedlund (m) och Isa Halvarsson (fp) anför:

I motionerna Fi17 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 11, Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 23, Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) yrkas avslag på regeringens förslag att behålla den s.k. tillfälliga värnskatten för en stor del av dem som i dag betalar statlig inkomstskatt.

Som framhålls i motionerna syftade skatteomläggningen 1990 till en marginalskatt på 30 % för den helt övervägande delen av inkomsttagarna och till att begränsa marginalskatten till högst 50 % för dem som skulle betala statlig inkomstskatt. Bakom detta beslut stod en bred riksdagsmajoritet. Reformen har därefter urholkats. Socialdemokraterna införde hösten 1994 en extra straffskatt, en s.k. värnskatt, på 5 % för alla som betalar statlig inkomstskatt. Samtidigt angavs att denna extra skatt skulle tas ut t.o.m. inkomståret 1998. Socialdemokraterna sviker nu utfästelserna om denna tidsbegränsning. Regeringen har dessutom accepterat kommunalskattehöjningar på i genomsnitt 60 öre. Till det kommer att regeringen urholkat inflationsskyddet så att uppemot hälften av de heltidsarbetande skall betala statlig inkomstskatt.

Regeringens förslag till ytterligare skatteskärpningar kan inte godtas. Vi yrkar alltså bifall till avslagsyrkandena i motionerna.

8. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (v)

Marie Engström (v) anför:

Regeringen föreslår att den s.k. värnskatten skall tas bort upp till inkomster på 389 600 kr och att alla som betalar statlig inkomstskatt – även de som har ännu högre inkomster – skall få stora skattelättnader. Låginkomsttagare får däremot inte några skattelättnader. Som anförts i motion Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) är detta en omvänd fördelningspolitik som väcker förvåning och som inte kan godtas. Vänsterpartiet har med ökad förvåning noterat regeringens förslag på skatteområdet. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag att avslå propositionen och behålla värnskatten enligt nuvarande modell och att uttala att ett nytt skikt bör införas med ytterligare 5 % i skatt på beskattningsbara inkomster över 360 000 kr (motion Fi20 yrkandena 6, 23 och 24).

9. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

I motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) yrkas att riksdagen beslutar att gränsen där statlig inkomstskatt börjar utgå med 25 % skall utgöras av en taxerad inkomst som motsvarar taket för ålderspensionsavgiften, dvs. en inkomst på ca 300 000 kr (yrkande 15). I motionen yrkas också att regeringen skall lägga fram ett förslag om att räkna upp den nedre gränsen för

statlig inkomstskatt som kompensation för en utebliven utvärdering 1997. Som anförs i motionen är det naturligt att det högsta skiktet för statlig inkomstskatt kopplas till taket för egenavgifterna, eftersom inkomster över taket annars beskattas lägre än inkomster under taket. Med Miljöpartiets förslag uppkommer inte ett sådant omotiverat hack i skatteuttaget.

Även sett från fördelningspolitisk synpunkt är Miljöpartiets förslag väl motiverat. I riktlinjerna för vår skattepolitik ingår också lättnader i inkomstbeskattningen av lägre inkomster.

Med det förda yrkar jag bifall till motion Fi21 yrkandena 13 och 15.

10. Omräkningstalen för 1999 års taxeringsvärden (m)

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

Vi biträder regeringens förslag att tills vidare frysa omräkningstalen. Ett av motiven till att regeringen vill avvakta med nya omräkningstal är att underlaget inte medger önskvärd träffsäkerhet. Som anförs i motion Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m) gäller detta i lika hög grad för alla hyreshus och inte bara för bostäder. Frysningen av omräkningstalen bör alltså gälla för alla hyreshus.

Att frysa omräkningstalen innebär inte att Riksskatteverkets och andra myndigheters arbete med att ta fram underlag för nya omräkningstal upphör. Som anförs i motionen kan hela processen med att ta fram omräkningstal, som medför stora administrativa omkostnader, undvaras så länge som omräkningstalen ligger fast. Det finns inte heller någon anledning att använda fastighetstaxeringsförfarandet för fastigheter som inte genererar fastighetsskatt.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Fi50 yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

11. Tobaksskatten och alkoholskatten (c, fp, kd)

Rolf Kenneryd (c), Holger Gustafsson (kd) och Isa Halvarsson (fp) anför:

I flera motioner riktas stark kritik mot regeringens förslag att sänka skatten på cigaretter. Vi instämmer i uppfattningen att man – i stället för att sänka skatten som en eftergift åt smugglarna – bör stärka Tullens och skattemyndigheternas kontrollfunktioner och diskutera beskattningens nivå ur ett folkhälsoperspektiv. De allvarliga sjukdomar som är relaterade till rökning och passiv rökning motiverar en hög skattenivå. En hög beskattning begränsar missbruket och leder på sikt till att de omfattande kostnader som rökningen ger upphov till för samhället kommer att minska. Det bör också framhållas att en restriktiv tobakspolitik är väl förankrad i Sverige. Det är väl belagt att ungdomar har hög känslighet för priset på tobak, och tobaksskatten kan alltså ses som ett viktigt instrument i arbetet för en bättre folkhälsa. Rökningen har minskat successivt under en följd av år, men den skattelättnad som rege-

ringen nu föreslår kan bryta utvecklingen och leda till ökat missbruk, framför allt bland ungdomar.

Regeringens förslag att sänka skattenivån bör alltså avslås. Vi har däremot inte något att erinra mot att beskattningen läggs om i syfte att pressa handelsmarginalerna i olika led. Regeringen bör lämpligen återkomma till denna fråga.

Vi avvisar också regeringens förslag att ta bort indexeringen av tobaksskatten och skatten på alkohol.

Med det anförda tillstyrker vi avslagsyrkandena i de aktuella motionerna och föreslår att riksdagen med anledning av övriga aktuella motionsyrkanden i dessa frågor som sin mening uttalar att tobaksskattens nuvarande nivå bör behållas av folkhälsoskäl och att regeringen bör överväga olika metoder för att upprätthålla en restriktiv alkohol- och tobakspolitik.

12. Fastighetsskatten på vattenkraftverk (c)

Rolf Kenneryd (c) anför:

I Centerpartiets förslag till skatteväxling för fler i arbete och en bättre miljö ingår bl.a. att energi- och miljöskatterna höjs. Regeringens förslag till sänkt fastighetsskatt på äldre vattenkraftverk motiveras med att sänkningen gynnar den elintensiva industrin. Man har dock inte från regeringen eller från annat håll presenterat övertygande bevis för att så skulle vara fallet. Som anförts i motion Fi18 av Olof Johansson m.fl. (c) bör regeringens förslag därför avslås. Jag yrkar således bifall till motion Fi18 yrkande 6.

13. Fastighetsskatten på vattenkraftverk (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

I Miljöpartiets förslag till skatteväxling ingår att den särskilda fastighetsskatten på vattenkraftverk inte skall sänkas, som regeringen föreslår, utan i stället höjas till 4,1 % fr.o.m. 1999. Yrkandena 28 och 29 i motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) har denna innebörd. Med hänvisning till vad jag har anförts angående skattepolitikens inriktning yrkar jag bifall till motionen i denna del. Det lagförslag som behövs är enkelt och bör utformas av finansutskottet.

14. Reklamskatten (m)

Karl-Gösta Svenson (m), Carl Fredrik Graf (m), Jan-Olof Franzén (m) och Carl Erik Hedlund (m) anför:

Reklamskatteutredningen(SOU 1997:53) förordar att reklamskatten avskaffas, och de flesta remissinstanser hälsar detta förslag med tillfredsställelse. Dagens lagstiftning är inte konkurrensneutral, och beskattningen medför svåra snedvridningar och andra problem för alla som berörs. Det förslag som regeringen nu lägger fram om att slopa reklamskatten för reklamtrycksaker kan visserligen sägas vara bra för denna sektor, men åtgär-

den leder till att konkurrensförhållanden återigen rubbas till nackdel i synnerhet för gratistidningar.

Som framhålls i motion Fi50 av Bo Lundgren m.fl. (m) bör reklamskatten slopas helt, och regeringen bör snarast återkomma med ett sådant förslag.

Vad som här har anförts bör riksdagen med bifall till motion Fi50 yrkande 50 som sin mening ge regeringen till känna.

15. Anslagsfrågor (c)

Rolf Kenneryd (c) anför:

Inom utgiftsområde 3 ryms Riksskatteverket, skattemyndigheterna och Tullverket. I propositionen föreslås att 20 miljoner kronor för år 1999 och framåt tillförs utgiftsområdet för att stärka Tullens kontrollmöjligheter. Centerpartiet delar regeringens bedömning men anser att ytterligare 30 miljoner kronor per år bör tillföras tullen för att förbättra Tullens möjligheter att genom underrättelsearbete och kontroll effektivare kunna hindra smuggling av narkotika, cigaretter och sprit över våra gränser. Smugglingen bör bekämpas med stärkta insatser snarare än genom skattejusteringar. I sammanhanget finns det skäl att erinra om att Centerpartiet tidigare har motsatt sig den decentralisering som genomförs i och med regionaliseringen av skattemyndigheterna. Centraliseringen minskar närheten till allmänheten, och fler statliga arbetstillfällen dras in från delar av landet som har problem med befolkningsutflyttning.

Enligt min uppfattning är den i motionen föreslagna förstärkningen väl motiverad. Jag tillstyrker förslaget (motion Fi18 yrkandena 2 och 3 i denna del).

16. Anslagsfrågor (fp)

Isa Halvarsson (fp) anför:

Inom Folkpartiet anser vi att insatserna mot såväl den ekonomiska brottsligheten som missbruk av bidragssystemen måste skärpas. Riksskatteverket har uppskattat skatteundrandragandet till mellan 3 och 10 % av de sammanlagda skatteinkomsterna, och missbruket av olika bidrags- och försäkringssystem bedöms av Riksförsäkringsverket uppgå till minst 8,5 miljarder kronor. Om viljan att handla rätt och riktigt skall kunna återupprättas måste skatte- och bidragsreglerna ändras så att de uppfattas som rimliga och i högre grad belönar hederligt beteende. Folkpartiet har t.ex. föreslagit skattesänkningar för hushållstjänster för att komma till rätta med det omfattande svartjobbet och omfattande reformer av a-kassan för att motverka missbruket.

Som framhålls i vår motion Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) måste kravet på mindre fusk och missbruk åtföljas av ökade resurser till myndigheternas kontrollfunktioner. Ett tillskott av resurser är nödvändigt av många skäl och innebär i själva verket en fördel även för statsfinanserna, eftersom myndigheternas egna beräkningar visar att skatteintäkterna kan öka med 4–6 gånger det tillförda beloppet.

I motionen föreslås att skatte- och konofogdemyndigheterna tillförs ytterligare 150 miljoner kronor per år fr.o.m. 1998 (yrkandena 2–4, 21 och 22 i dessa delar). Förslaget är väl motiverat och bör genomföras.

17. Anslagsfrågor (v)

Marie Engström (v) anför:

Som anføres i motion Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) har Skatteförvaltningen och Tullverket under de senaste åren tvingats till besparingar som har drabbat verksamhetsområdena. Beslut har fattats om nya skattebrottsenheter och krav har ställts på myndigheterna om en ökad kontrollverksamhet. Det har gjorts att man har tvingats använda anslagsbehållningar för att klara av den löpande verksamheten. Besparingarna har lett till uppsägningar, vilket mest har drabbat kvinnor.

För att värna kontrollverksamheten och tullverksamheten i övrigt föreslår Vänsterpartiet att anslaget på utgiftsområde 3, som omfattar Skatteförvaltningen och Tullverket, ökas med sammanlagt 175 miljoner kronor per år för åren 1999–2001, i förhållande till regeringens förslag (Fi20 yrkandena 2–4 i denna del). Yrkandena är väl avvägda och bör bifallas.

18. Anslagsfrågor (mp)

Ronny Korsberg (mp) anför:

Som anføres i motion Fi21 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) bör Tullen få ökade resurser för att intensifiera kampen mot smuggling av bl.a. sprit och cigaretter. Det är också viktigt att det arbete som pågår inom Skatteförvaltningen för att effektivisera bekämpningen av ekobrott följs noga. Som anføres i motionen är det viktigt att förvaltningen har tillräckliga resurser för denna verksamhet, där insatserna mestadels är mer än självfinansierande.

Förslagen i motionen (yrkandena 42 och 43) innebär att utgiftsområde 3, som omfattar Skatteförvaltningen och Tullverket, tillförs ytterligare 30 miljoner kronor per år fr.o.m. 1999 och att riksdagen som sin mening uttalar att arbetet med att effektivisera bekämpningen av EKO-brott bör följas noga. Yrkandena bör bifallas.

19. Anslagsfrågor (kd)

Holger Gustafsson (kd) anför:

Kristdemokraterna har motsatt sig de nedskärningar som under flera års tid drabbat rättsväsendet. Nu tycks regeringen ha insett betydelsen av en fungerande rättsapparat och tillför vissa medel. Vidare får Tullen större resurser för att förbättra gränskontrollen, och skattemyndigheterna och försäkringskassorna får möjligheter att förbättra skatteindrivningen och åtgärderna mot missbruk av socialförsäkringssystemen. Men regeringens förslag är otillräckliga. Bl.a. bör Skatteförvaltningen och Tullverket (utgiftsområde 3) tilldelas större resurser.

Kristdemokraterna anser att den svarta marknaden har en skadlig omfattning i Sverige. Den snedvrider konkurrensen mellan företag och försämrar den svenska affärsmoralen. För att hålla tillbaka den svarta marknaden måste skattekontrollen effektiviseras ytterligare. I motion Fi22 av Alf Svensson m.fl. (kd) föreslås därför att 200 miljoner kronor mer per år anslås till Skatteförvaltningen för ökad skattekontroll. Enligt motionen bör också anslaget till Tullverket ökas med 100 miljoner kronor per år, utöver regeringens förslag. Ramen för utgiftsområdet utökas alltså med sammanlagt 300 miljoner kronor för åren 1999–2001.

Förslaget i motionen är enligt min uppfattning väl avvägt. Jag tillstyrker alltså motion Sk21 yrkandena 2–4 i dessa delar.

Skattepolitikens inriktning	1
Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster	11
Beskattningen av småföretag	14
Omräkningstalen för 1999 års taxeringsvärden.....	14
Tobaksskatten och alkoholskatten.....	15
Fastighetsskatten på vattenkraftverk	17
Reklamskatten.....	18
Lagförslagen	19
Anslagsfrågor.....	19
Avvikande meningar.....	20
1. Skattepolitikens inriktning (m)	20
2. Skattepolitikens inriktning (c).....	22
3. Skattepolitikens inriktning (fp)	24
4. Skattepolitikens inriktning (v).....	25
5. Skattepolitikens inriktning (mp)	26
6. Skattepolitikens inriktning (kd).....	27
7. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (m, fp, kd).....	29
8. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (v).....	29
9. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster (mp).....	29
10. Omräkningstalen för 1999 års taxeringsvärden (m)	30
11. Tobaksskatten och alkoholskatten (c, fp, kd)	30
12. Fastighetsskatten på vattenkraftverk (c).....	31
13. Fastighetsskatten på vattenkraftverk (mp)	31
14. Reklamskatten (m)	31
15. Anslagsfrågor (c)	32
16. Anslagsfrågor (fp).....	32
17. Anslagsfrågor (v)	33
18. Anslagsfrågor (mp)	33
19. Anslagsfrågor (kd)	33